

עבודתו כעורך-דין הגן על יותר ממאה נאשמים, שהיו צפויים לפסדין מות. הציל את כולם מהגרום.

היודעים ביותר בין נאשמים אלה היו שני צעירים יהודים, נתן דיאפולד וריצ'ארד לייב, שנאשמו ברציחתו ללא סיבה של נער יהודי בן 14. דאר, שקיבל את ההגנה עליהם לאחר שהודו ברצת, עשה זאת ב"עיקר בגלל מאבקו נגד עונש המוות. הוא הצליח לשכנע את השופט-יחיד קוויירלי כי השניים פעלו מתוך דחפים חולניים, השיג ללקוחותיו מאסר עולם.

משפט מפורסם אחר, בו תפס דאר את שולחן הסניגוריה, היה משפט-הקופים. מדי נת נסני פסקה כי בחייהם הממונים עליה ידה לא יורו את תורת האבולוציה של דארטון, לפיה מוצאו של האדם מן הקוף. חברת ליברלים בעיר דייטון שכנעה את נורה התיכון ג'ון סקופוס לעמוד למשפט מבחן, השיגה את דאר כסניגור. אם כי דאר לא הצליח להביא במישורן לביטולו של החוק, היה דוקרב המלל, שניהל עם התובע, מועמד לנשיאות ארצות-הברית בראי, בו עשה לחוק את מתנגדי תורת האבולוציה, השיג את שלו. החוק בוטל מאוחר יותר, בהתבא כמעט.

אירווינג (הספן על גבי הסוס) סטון, לא היה חייב לעמוד הרבה ככתובת ספרו, שיצא לאור בשנת 1941, שלוש שנים לאחר מותו של דאר. כל מה שהיה עליו לעשות, היה לשלוח ידו אל החומר הרב, לברור את הצימוקים הטעימים ביותר. אך בים ה"שורות הצליח סטון להשיג הישג ספרותי נדיר: דאר, הלוחם ללא חת, מתגלה כגבר ביישני, המחפה על ביישנות זו בשנינות צינית וססמית. אם כי סטון פסח על ספורי האהבה הרבים, שליו את הדוגל באהבה ה"חופשית וחביבן של נשית וסיקאגו, הרי שאישיותו הענקית של אוהב החיים ה"ציני, מתערת מכל מוסרות המוסר הספרותי המקובל, הופכת למצבה חיה של לוחם ואוהב-אדם.

דאר, שידע לומר את המילה האחרונה בכל ויכוח, הותיר משהו אף לקורא ה"ישראלי, בקיקורו בארץ-ישראל, בשנת 1928, הציע לו מורה דרך ערבי לשוב על הכנרת, לראות את המקום בו הלך ישו על פני המים. כשנקב הערבי במחיר ה"סיום, 15 דולאר, לא יכול דאר להתאפק, מילמל: "עכשיו אני מבין מדוע העדיף ישו ללכת ברגל..."

היער השיכור

היער השיכור (סיפורים מסע מאת ג'ר-אלד דאר, רישומים ראלי תומפסון, עברית אמריקה פורת, הוצאת עם עובד, 197 עמודים) מצוי בצ'אקו של פראגואי ומורכב מעצים תפוחי-גזע וקצרי-צמרת, הנראים כשתנינים מועדים ומכונים בפי האינדיאנים המקומיים "מקלות שיכורים". כמו נופים אחרים, בהם עבר דאר, מתואר אף יער קריקאטורי זה, בחינניות שנונה, המאפיינת את סגנונו של הסופר הזואולוג האנגלי, שספריו הפכו ל"רבי-מכר בישראל.

מהפכה משחררת חיות. ג'ראלד דארל, אחיו של הסופר האנגלי לורנס (יוסטין) דארל, שהוא כיום בעל פירסום עולמי, קנה את שמו בהיותו בן 25. לאחר מסע איסוף שערך בקאמרון, פירסם את הספר חברי הסאואאנה, בו תיאר, בהומור מיוחד במינו, כיצד מצא כמעט את מותו בעקיצת נחש, אסף בתגמול את אוסף החיות והוח"לים העשיר ביותר של הסאואאנה האפריקאית.

היער השיכור הוא תיאור מסע-איסוף ב"פאמפה של ארגנטינה ובצ'אקו של פראגואי, שלא עלה יפה כקודמו. לאחר שהצליח לשים יד על אחדים מהגמנים הנדירים ביותר של חיות, ציפרים וזוחלים בערבות דרום אמריקה, ביניהם על נחשמים באורך של כעשרה מטרים, פרצה מהפכה באסון סיון, בירת פראגואי, ודארל ואשתו נאלצו לשלח לחופשי את אוספם היקר, להימלט במטוס משומש מאד.

במקום פריטי איסוף, הביא עימו דארל ממסע זה שורה של סיפורים יפלאים על דובת-נמלים יונקת בשם שרה, קיפוף שדי בשם קאי, שועל-פאמפה ערמומי בשם פוכסי וגורדי-בובן בשם פו. זה האחרון, בלחית שרה, קאי ופוכסי, הם הגבורים האמיתיים של ספר קריא זה, המיועד, כמו הספר ה"קלאסי פו הדוב, שהעניק את שמו לדביבון, לילדים מגיל שמונה עד שמונים.

תרגום מצבה חיה לעוק

לצר הנרדפים (ביוגרפיה מאת ארווינג טון, עברית עדה ואריה בן-נחום, הוצאת מ. מזרחי, 340 עמודים) — ניצב קלראנס דאר, עורך-דין, הומאניסט, ולוחם על זכויות האדם, משך 81 שנים כמעט, כשאת רובן הוא מבלה ליד שולחן הסניגוריה, במשפטים המפורסמים ביותר שנערכו ב"ארצות-הברית, בשלושים השנים הראשונות של המאה.

המפנה המכריע בקריירה שלו חל ביום העצמאות האמריקאי ה"118. עד אותו יום היה דאר עורך-דין מצליח ופופולארי ב"סיקאגו. כיועצה המשפטי של חברת הרכבות הצפון-מערבית, ציפתה לדאר קריירה מכניסה, שהיתה עתידה להסתיים, לדעת רבים, בסאט בואשינגטון, אם לא למעלה מזה. אולם ברביעי ליולי שנת 1894 התייצב דאר בפני מנהל החברה, פשט את גלימת עורך-הדין שלו, הגיש את התפטרותו. "לא יהיה זה הוגן", טען, "שעורך-הדין של חברת הרכבות אתייצב מול האינטרסים שלה". ואמנם, מאותו רגע, פעל דאר ב"ניגוד לאינטרסים של כל חברות המנופולין הגדולות של ארצות-הברית, הפך לעורך-הדין המוכר של איגודי הפועלים הצעירים, שנלחמו, אותו זמן, על קיומם הפיסי.

מכונות יריה מזה שביבתות. השמות פינקרטון או מקפארלנד, כמעט ואינם אומרים מאומה לקורא של שנות השישים. אולם, בראשית המאה, היו שמותיהם ופרצופיהם המצויירים, עוטים עשירות ומאות סיפורי בלשים וספרי-מחש. כמו פרי מייסון ואלרי קוויין, היו הם גבוריהם של מאות אלפי קוראים להוטים. אולם בניגוד למייסון וקוויין היו השניים גבורים חיים. ניגוד נוסף: אויב בהם של פינקרטון ומקפארלנד לא היו גנגסטרים, מבריתיים סמים או אנשים הרשעים, בהם נלחמו השניים, היו מזכירים של איגודים מקצועיים, ופועלים שלחמו בזכויות האלהיות המקודשות של בעלי הרכוש.

כי ראשית-המאה ראתה בארצות-הברית מלחמות עקובות דמים, המלחה בשימוש ב"חומרי-נפץ וחוקים דרקוניים, בהן ניצבו מ"צד אחד פועלי תעשייה, מכרות ותחבורה, שבתעו יום עבודה של שמונה שעות ושכר שהיה לחפוקה; ומצד שני בעלי המפעלים שהסתייעו בסטורים משוחדים, תובעים כ"ליים שנבחרו מאנשיהם ואנשי משטרה, ש"מומנה על ידם. במקרים קיצוניים ביותר היו הרכושנים מועיקים את הצבא הפדרלי, שהיה שם קץ לשביתות הפועלים בעזרת מכונות יריה.

דאר נזח את הקריירה המבטיחה שלו, כדי להתייצב לצידם של אלה, אותם חשב לצדוקים.

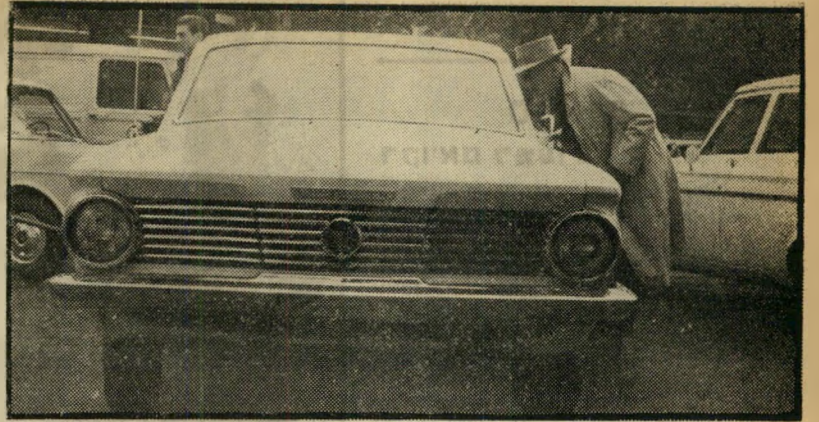
שכלי-ישר למושבעים. משפטו של יוג'ין דאבס, מזכיר האיגוד המקצועי של עובדי הרכבות, היה ראשון בין רבים, בהם חלם דאר, נגד מלחמת כ"שלטון ה"מתועב של המעטים". בעקבות שבירת שביתתם של עובדי הרכבות ב"סיקאגו, נא טר דאבס, נאשם בקשירת קשר להפלת ה"משטר החוקי. הוא עבר על אחד החוקים ה"מתועבים שהתקבלו בסאט ארצות-הברית, אותה תקופה, שאסרו למעשה קיום שבי"תות חוקיות. העונש המכסימאלי: מאסר עולם.

לאחר קרב משפטי מבריק, בו פנה דאר אל שכלם הישר של המושבעים, נסוגה התביעה, החליפה את הסעיף ב"בניון בית" דין. העונש: ששה חדשי מאסר.

היה זה רק הראשון בקרבות המשפטיים שאסר דאר על חוקים משפילים, ושיטת מימשל משוחדת. לאחר שלושים שנות מער"כה, בה הציל לפחות תריסר עובדים של איגודים מקצועיים מהגרום, השיגו הפוע"לים את נצחונם הראשון. החוק נגד השביתות בוטל, ותביעותיהם המינימאליות התקבלו. המשבר של שנת 1929 ועלייתו של רוזוולט לנשיאות, חוללו את השאר. כיום חוקת ה"עבודה של ארצות-הברית היא מהמתקדמות בעולם.

מאה ניצולים מגרודם. אולם דאר לא הגן על פועלים שובתים בלבד. אחת הפעולות הידועות ביותר שלו, בכוחות הפך ספרו הפשע וסיבותיו לספר לימוד בבתי-הספר הגבוהים למשפט, היתה מלחמתו נגד עונש המוות. הוא לא הצליח להביא לביטול העונש בכל רחבי ארצות-הברית. אולם משך בעולם.

* עונש המוות מבוטל כיום בשבע מתוך 50 מדינות ארצות-הברית.

דגמי '64' בתצוגת מכוניות רכתינין יצאה בשבת שעברה חברת מכוניות ממוצרת סימקה, דוג/פלימות, דארט, וואליאנט וקרייזלר, הציגה ברחבת תחנת דלק ליד כפר דיונונגף את מבחר דגמיה החדשים לשנת 1964. הדגמים עוררו התפעלות כללית בין קהל הצופים. במיוחד משכו תשומת לב מכונית הסימקה (למטה) בעלת ארבע הדלתות, המישה מקומות הימחור הגוה, ומכונית הוואליאנט (למעלה) בעלת ארבע הדלתות, ששת המושבים והצורה החדשה והמושכת והמונע המשופר והיעיל במיוחד.

התפעלות כללית בין קהל הצופים. במיוחד משכו תשומת לב מכונית הסימקה (למטה) בעלת ארבע הדלתות, המישה מקומות הימחור הגוה, ומכונית הוואליאנט (למעלה) בעלת ארבע הדלתות, ששת המושבים והצורה החדשה והמושכת והמונע המשופר והיעיל במיוחד.

תשבץ העולם הזה 1365

בתור קורא ותיק ומעריך נלהב של עתונכם, אני שמח מאד לשלוח לכם תשבץ פרי עטי, בתוספת איחולי לשנה טובה שנת תפוצה והצלחה בכל מעשי ידכם. כך פותח חייק יצחק המשרת כעת בצה"ל כחייל בשרות חובה. יצחק בן ה"18 מוסיף ועיקר תחביבו הם חיבור תשבצים וסרטים.

1365 World crossword puzzle grid with numbers 1-59.

- מ א ו י ז י א פ א ר
1 חגיגת השק שנתו
2 הבריה: 10 מי
3 פרי: 11 כלי ענר
4 יום: 12 מיניסטר
5 עצים רבים: 13
6 הנסל הרומי: 14
7 עיר קדומה במצ"
8 רום: 15 בעל חי
9 סימן: 16 רודן
10 דרום אמריקאי: 17
11 כליו: 18 מלת
12 שילוח: 19 אשת
13 האפרתי: 20 בירתו
14 של יוליוס קיסר:
15 ערה צעירה:
16 עור: 17 חיה
18 מיללת: 18 קיסר:
19 רוח רעה: 19
20 תפקיד אחראי: 20
21 העומד בשר: 21
22 בירתו של ארהארד:
23 אנס רחב ידים:
24 משכן לעלי:
25 חיים: 26 כלי חרס
26 לנירול פרחים: 27
27 דר: 28 גל אבנים
29 (המור): 29
30 נינה: 30
31 התאמה: 31
32 מאונד: 32
33 אחי הבת: 33
34 הרב: 34
35 משרה: 35
36 כיוכים קטנה: 36
37 סרינתו של הויז: 37

24 מלת רודן: 26 כח הסידית: 28 ברי מינו: 29 חג עברי: 31 הוא יעקב: 32 מומחה לטיבול בנו: 33 אחר הצלילים: 37 מקצוע יהודי מסורתי: 38 איש הקרקס: 39 כנוי לכל המין האנושי: 41 תבואה: 42 מלת יאלה: 43 נוסה לפיטרה: 46 חלה: 47 רמות: 49 עתון יומי: 52 מבני המשפחה: 54 יופט מחווי: 58 מתת: 58 נכדי שהתיהר.